

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1982, luty 3
Teleks nr 59

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 750
maszynopis*

Jak już informowaliśmy, podwyżka cen żywności przyjmowana jest przez społeczeństwo jako zło konieczne. Mówi się: „na refleksje i wnioski jest jeszcze za wcześnie. Może to nastąpić dopiero w marcu, kiedy ludzie policzą ile wydali oraz zjedzą dotychczasowe zapasy”. Wśród załóg (m.in. Z-dy Mechaniczne „Legmet”, Huta Miedzi „Legnica”, Zakłady Kuziennicze i Maszyn Rolniczych w Jaworze) bardzo mocno krytykuje się to, że cena kielbasy „knyszyńskiej” wynosi 600 zł. Twierdzi się, że ten rodzaj kielbasy nie był wymieniany w konsultowanym projekcie. Wiele obaw budzi nadal sprawa kalkulacji cen artykułów przemysłowych. Podsycają je kolportowane plotki o nowych cenach niektórych wyrobów. Krytycznie ocenia się to, że środki masowego przekazu (głównie telewizja) przekazują zbyt małą ilość wiadomości na ten temat. Ludzi interesują głównie ceny towarów powszechnego użytku. Obserwuje się niewiarę w skuteczność różnego rodzaju inspekcji i kontroli. Oczekuje się, że rząd zaproponuje w najbliższym czasie rekompensaty z tytułu wzrostu cen podstawowych artykułów przemysłowych. Z dużym niezadowoleniem mówi się o mającej rzekomo nastąpić podwyżce cen papierosów. Są wypowiedzi; „przecież niedawno była bardzo duża podwyżka papierosów, niektóre gatunki podrożały kilkakrotnie, znowu popadamy w skrajność”, „jeżeli «popularne» mają kosztować 50 zł, to przeciętny palacz wyda 2 tys. miesięcznie tylko na papierosy, a gdzie reszta wydatków? Pensje tak bardzo nie wzrosły”, „teraz będziemy zarabiać tylko na gacie, bo na nic więcej nie starczy. Będą znowu strajki”. Ludzie domagają się zaprezentowania w telewizji w najbliższych dniach kalkulacji ceny tych wyrobów, obecny brak papierosów w punktach sprzedaży województwa utwierdza niektórych w przekonaniu, że podwyżka taka nastąpi.

Z pierwszych sygnałów wynika, że „Dyrektywa Sekretariatu KC PZPR w sprawie reformy cen” przyjęta została dość dobrze. Mówi się, że inicjatywa powołania zakładowych komisji może zahamować nieuzasadniony wzrost cen. Są i inne opinie: „partia znowu niepotrzebnie wpuszcza się w niepopularne w społeczeństwie tematy”, „czy nie za dużo powołujemy ostatnio różnych komisji?”.

Nadal na zebraniach partyjnych i dyskusjach negatywnie ocenia się nierozliczenie sprawców obecnego kryzysu. Na niektórych zebraniach towarzysze żądają, by Komitet Centralny przedstawił informację na ten temat. Z wielu wypowiedzi wynika, że ludzie przestają wierzyć w to, że byli decydenci zostaną ukarani.

Aktyw partyjny i związków branżowych Zakładów Kuzienniczych i Maszyn Rolniczych w Jaworze oraz Fabryki Wyrobów Metalowych w Jaworze skierował następujące pytanie do Ministerstwa Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego: „co stało się z Kartą Odlewnika

– Kuziennika i Kartą Metalowca? Czyżby znów poszła w odstawkę podstawowa gałąź przemysłu?”. W zakładach tych notuje się duże rozgoryczenie, zwłaszcza aktywu związku branżowego, który przed 13 grudnia organizował spotkania z załogami informując, że karty te wprowadzone będą od 1 stycznia 1981 r. (były również informacje, że karty wejdą od 1 grudnia).

W środowisku służby zdrowia wnioskuje się, by – po oświacie – zająć się problemami tej grupy pracowniczej. Wielu lekarzy jest zdania, że niektórzy chętnie zrezygnują z prywatnych praktyk, jeżeli będą mieli godziwe warunki płacowe w przychodniach i lecznictwie zamkniętym. Opinie zgłaszane przez załogi wielu zakładów o prywatnych praktykach są jednoznaczne – należy je zlikwidować (o sprawie tej pisaliśmy już wielokrotnie). Załatwienie tego problemu zostanie bardzo pozytywnie odebrane przez społeczeństwo.

Z negatywnym przyjęciem – wśród ludzi młodych – spotkała się decyzja o przedłużeniu sprzedaży wiązanej. Wiele osób, które otrzymały mieszkanie nie może nabyć m.in. niezbędnych mebli. Szczegółne niezadowolenie wywołuje fakt, że wiele spośród poszukiwanych artykułów znajduje się w sklepach i magazynach.

Nadal w województwie legnickim są przypadki dopisywania haseł na plakatach, np. „Precz z komuną – KPN”. Fakty te mają również miejsce w zakładach pracy. Wśród górników kolportowany jest Biuletyn Informacyjny Nr 7 Zakładowego Komitetu Strajkowego „Solidarność” przy ZG „Rudna”. Materiał ten jest firmowany pieczęcią komitetu strajkowego. Krytykuje się w nim decyzje stanu wojennego („jedynym sukcesem będzie wprowadzenie podwyżek zaakceptowanych pod presją karabinów i pałek”), neguje sojusz ze Związkiem Radzieckim, który „doprowadził, że pozostałe kraje obozu socjalistycznego stają się tym samym co Polska – jednym wielkim obozem karnym, gdzie głodno, chłodno i niewola”. Sporo miejsca w tym materiale poświęca się sprawom propagandy („większej niż za Gierka”), wynajdowaniu ludzi, którzy za talon na „ładę” chcą wypowiadać się w telewizji. Stwierdza się w nim również, że obecny system wydobywania rudy miedzi (bez czasu na konserwację urządzeń szybowych) spowodował wielodniowy przestój skipu w ZG „Rudna”.

Z dość żywym oddźwiękiem spotkał się reportaż nadany w dniu wczorajszym po Dzienniku Telewizyjnym. W wypowiedziach podkreśla się, że ludzie czekają na tego typu programy – przedstawiające tylko fakty i naocznych świadków, bez „pouczającego” komentarza autorskiego.

Sekretarz KW PZPR

Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Joanna Wagner-Głowińska, Wydawnictwo GAJT 1991 s.c.

Publikacja w ramach projektu: 40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023